

MICROBERLINIA BRAZZAVILLENSIS A. CHEV.

UDK: 674.031.937.32

NAZIVI

Microberlinia brazzavillensis A. Chev. naziv je botaničke vrste iz porodice *Leguminosae/Caesalpinioideae*.

Trgovački naziv drva te vrste jest zingana (Njemačka, Francuska, Kamerun), zebrano (Njemačka, Velika Britanija), african zebra-wood (Velika Britanija), izingana (Gabon), amouk (Kamerun), enuk-enug (Gvineja).

NALAZIŠTE

Stabla *Microberlinia brazzavillensis* nalazimo u tropskim kišnim šumama, na pjeskovitim tlima zapadne Afrike: u Kamerunu, Gabonu, Kongu i Gvineji.

STABLO

U svojoj domovini *Microberlinia brazzavillensis* naraste do 40 metara, dužina debla mu je od 15 do 20 metara, a prsni promjer od 0,5 do 1,0 metar. Kora drva je raspucana, ljuskasta, sivkaste boje. Debljina kore iznosi od 0,5 do 1,0 centimetar.

DRVO

Makroskopska obilježja

Srž je obojena, svjetlosmeđa, izrazito siva do tamnosmeđa, pa čak i maslinasto smeđa. Prošarana je prugama smeđe do gotovo crne boje, koje nalikuju zebrinim prugama. Ovisno o presjeku drva, pruge mogu biti valovite do ravne. Tekstura drva je gruba, a žica je blago do vrlo usukana.

Drvo je rastresito porozno. Granica goda vidljiva je zbog marginalnog parenhima. Pore drva dobro su vidljive golim okom. Drvni traci i aksijalni parenhim vidljivi su pod povećalom.

Mikroskopska obilježja

Traheje su raspoređene pojedinačno, u parovima i u kratkim radijalnim nizovima. Promjer traheja iznosi 110...180...230 mikrometara, a gustoća im je 1...4...11 na 1 mm² poprečnog presjeka. Volumni je udio traheja oko 14,0 %.

Aksijalni je parenhim apotrahealno marginalan, paratrahealno vazicentričan i konfluentan, katnog rasporeda. Volumni udio aksijalnog parenhima iznosi oko 17 %.

Drvni su traci homogeni, katnog rasporeda, visine 90...205...325 mikrometara, odnosno 2 do 20 stanica, širine 12...17...25 mikrometara, odnosno širine jedne stanice. Gustoća drvnih trakova je 10...13...14 na 1 mm poprečnog presjeka. Volumni udio drvnih trakova iznosi oko 15 %. U drvnim tracima i aksijalnom parenhimu ima kristala. Drvna su vlakanca libriformska, odnosno vlaknaste traheide. Dugačka su 1120...1440...1680 mikrometara. Debljina staničnih stijenki vlakanca jest 1,75...2,2...2,65 mikrometara, a promjer lumena 2,4...7,0...11,1 mikrometar. Volumni udio vlakanca iznosi oko 54 %.

Fizička svojstva

Gustoća standardno suhog drva, ρ_0	650...730 kg/m ³
Gustoća prosušenog drva, ρ_{12-15}	690...780...850 kg/m ³
Gustoća sirovog drva, ρ_s	900...1050 kg/m ³
Poroznost	52,0...57,0 %
Radijalno utezanje, β_r	4,8...5,5 %
Tangentno utezanje, β_t	7,3...9,1 %
Volumno utezanje, β_v	12,3...14,8 %

Mehanička svojstva

Čvrstoća na tlak	35...50...65 MPa
Čvrstoća na vlak, okomito na vlakanca	2,8...4,3 MPa
Čvrstoća na savijanje	(50) 84...120 MPa
Tvrdoća (prema Brinellu), paralelno s vlakancima	oko 5,1 MPa
Tvrdoća (prema Brinellu), okomito na vlakanca	oko 2,7 MPa

TEHNOLOŠKA SVOJSTVA

Obradivost

Drvo se ručno i strojno dobro obrađuje. Rezanje i ljuštenje može biti otežano zbog usukane žice. Dobro se lijepi, brusi i politira. Ipak, velike je pore prije brušenja potrebno ispuniti transparentnim sredstvom.

Drvo dobro drži vijke i čavle, no potrebno ga je pret-hodno predbušiti. Toksične reakcije pri obradi drva nisu česte, no ako se pojave, obično su to samo iritacije očiju i kože. Dok se obrađuje, drvo ima karakterističan i neugodan miris.

Sušenje

Drvo treba sušiti polako, da se ne bi izvitoperilo, iskrivilo i da se ne pojavi kolaps.

Trajnost i zaštita

Prema normi HRN 350-2, 2005, srž drva srednje je otporna na gljive uzročnice truleži (razred otpornosti 3) i srednje otporna na termite (razred otpornosti M). Srž je slabo permeabilna (razred 3). Prema normama, namjene drva odgovaraju razredu otpornosti 2, tj. drvo se može upotrebljavati u unutrašnjim prostorima ili u vanjskim natkrivenim prostorima.

Uporaba

Drvo *Microberlinia brazzavillensis* najčešće se upotrebljava za izradu dekorativnih furnira, kao i za izradu namještaja, stolarije, intarzija, sportskih rekvizita, kundaka, gitara, dijelova u automobilskoj industriji, a služi i kao konstrukcijsko drvo te kao drvo za rezba-renje i tokarenje.

Sirovina

Drvo *Microberlinia brazzavillensis* na tržište do-lazi u obliku trupaca i piljenica.

Napomena

Drvo nije na popisu ugroženih vrsta međunarod-ne organizacije CITES. Ipak ga je međunarodna orga-nizacija IUCN Red list uvrstila na svoj popis ugroženih vrsta jer je populacija tog drveća zbog odumiranja i pretjerane eksploatacije u posljednje tri generacije smanjena za oko 20 %.

Drvo sličnih svojstava imaju vrste *Microberlinia bisulcata* A. Chev. i *Marmaroxylon racemosum* Kilip.

Literatura

1. Richter, H. G.; Dallwitz, M. J. (2000 onwards): „Commercial timbers: descriptions, illustrations, identi-fication, and information retrieval“. In English, French, German, and Spanish. Version: 4th May 2000. <http://bio-diversity.uno.edu/delta/>
2. Wagenführ, R.; Scheiber, C., 1974: HOLZATLAS, VEB Fachbuchverlag, Leipzig, 399-400.
3. ***1964: Wood dictionary, Elsevier publishing com-pany, Amsterdam.
4. ***<http://tropix.cirad.fr/FichiersComplementaires/EN/Africa/ZINGANA.pdf> (preuzeto 25. kolovoza 2015.).

prof. dr. sc. Jelena Trajković
doc. dr. sc. Bogoslav Šefc